טלטול אטבי כביסה

אסור לטלטל כביסה שהיא טופח על מנת להטפיח, כיון שיש חשש שמא יסחוט, לפיכך כביסה שהיתה בכניסת השבת רטובה טופח על מנת להטפיח, פסק המשנה ברורה שהיא אסורה לכל השבת, מטעם מוקצה, כיון שבכניסת השבת היתה אסורה בטלטול. אבל יש חולקים על המשנה ברורה, וסוברים שאין בזה דין של מיגו דאיתקצאי, כיון שלא מחמת מוקצה היתה אסורה בבין השמשות, אלא מחמת איסור סחיטה, אבל כביסה שאינה טופח על מנת להטפיח מותרת בטלטול, כי ראוי ללבוש אפילו שהיא קצת רטובה, לכן אינה מוקצה.

ואטבי כביסה, מקובל להורות שיש להם דין של כלי שמלאכתו לאיסור. ואע״פ שבזמנינו רוב הכביסה אינה מוקצה מהטעם הנ״ל, מכל מקום, כיון שאטבי הכביסה הם לצורך מלאכת כביסה, שהיא מלאכה האסורה, הוי ככלי שמלאכתו לאיסור, ולפי זה אסור לטלטל אטבי כביסה אלא לצורך גופו ומקומו. ואם היו אטבי הכביסה תופסים כביסה בכניסת השבת, אם היתה הכביסה רטובה טופח על מנת להטפיח, הרי שהם בסיס לדבר האסור, כין שהכביסה אסורה לגמרי בטלטול. ואע״פ שהאטבים תופסים על הכביסה, מכל מקום, כיון שהם משמשים את הכביסה, הרי זה בסיס לדבר האסור, כי העיקר הוא מי משמש את מי, וכיון שהאטבים משמשים את הכביסה, הרי שהם בסיס לכביסה, ואם הכביסה לא היתה טופח על מנת להטפיח, דינן ככלי שמלאכתו לאיסור.

אבל ליבי מפקפק בזה, דנראה לי, שבזמן הזה שכל הכביסה אינה טופח על מנת להטפיח, גם אטבי כביסה אינם כלי שמלאכתו לאיסור, אלא להיתר, ומותר לטלטלן אפילו שלא לצורך גופו ומקומו. וצריך עיון למעשה.

ואם כביסה תלויה בשבת, ויש חשש שהרוח תפיל את הכביסה, ורוצה להוסיף עוד אטבי כביסה, נחלקו הפוסקים אם מותר לטלטל כלי היתר לצורך מוקצה, אבל באמת, בזמנינו שהכביסה היא היתר, הכל מודים שמותר להוסיף בשבת אטבי כביסה שלא תיפול הכביסה, שאפילו אם הם מוקצה ככלי שמלאכתו לאיסור, לצורך גופו לדבר שאינו מוקצה, הכל מודים שמותר לטלטל. וכבר אמרנו שנראה שהם כלי שמלאכתו להיתר.

טלטול עציצים

טלטול עציצים של פרחים ואילנות חיים, יש בהם שני חששות. חשש א׳ של תולש. דהנה עציץ נקוב המונח על הקרקע, מי שמגביהו חייב חטאת, שתולשו ממקור יניקה. ונחלקו הפוסקים האם עציץ נקוב בבית יונק או לא. ויש בזה הרבה אריכות דברים. יש מחמירים שאפילו אינו נקוב הוא יונק, ואפילו בקומה עליונה. ויש מחלקים עם נקוב או לא. או באיזה מקום הוא נמצא, והדברים ארוכים מאוד בדברי הפוסקים, לכן לכתחלה ראוי לדעת, שמי שיש בביתו עציץ לא ראוי לטלטלו כלל בשבת, אפילו באופן שמותר לטלטל מוקצה דהיינו ברגלו וכדו׳, אבל בשעת הדחק מותר לטלטל, כי למעשה לא מחמירים לומר שבמרצפות של זמנינו העציץ יונק מהקרקע, אלא אם כן עומד סמוך מאוד לקרקע. ויש לעשות שאלת חכם בזה.

וכל זה לענין איסור תולש. אבל יש עוד חשש איסור טלטול עציץ מטעם מוקצה. אבל ראוי לדעת, שאם העציץ מלא במים ולא בעפר, אין חשש מוקצה כלל, דהעציץ אינו מוקצה, וכן הפרחים עשויים לנוי, והעציץ יש בו מים שאינם מוקצה, אבל עציץ שיש בו עפר נחלקו הפוסקים האם אמרינן שהעפר בטל לעציץ, ולפי זה מותר בטלטול, או אמרינן שהעפר לא בטל. ויש בזה ג׳ שיטות. יש אומרים שהוא ככלי שמלאכתו לאיסור, שרק לצורך גופו ומקומו מותר. ויש אומרים שהוא כמוקצה מחמת גופו, מחמת העפר, ואסור בטלטול כלל. ויש אומרים שהוא ככלי שמלאכתו להיתר. ובשעת הדחק שצריך את מקומו בשביל סעודת שבת, או ללמוד בשולחן אפשר להקל. וראוי לטלטלו לכתחלה על ידי רגלו או כלאחר יד.